

wereld

Veiligheidsakkoord met VS nog niet in zicht

De Afghaanse president Hamid Karzai wil wachten met het tekenen van bilaterale veiligheids-overeenkomst met de VS, ook al heeft de Loya Jirga, een raad van 2500 stamoudsten, aanbevolen dat voor het einde van dit jaar te doen. Volgens Karzai heeft Afghanistan meer tijd nodig om zich ervan te verzekeren dat de VS daadwerkelijk vrede in het land willen. Washington wil zo snel mogelijk zekerheid, zodat planners voorbereidingen kunnen treffen voor een militaire aanwezigheid na 2014. (AP)

China markeert luchtverdedigingszone

China heeft tot woede van Japan een luchtverdedigingszone ingesteld boven een serie betwiste eilandjes in de Oost-Chinese Zee. Het Chinese ministerie van defensie kwam zaterdag met een kaart waarop de coördinaten van de zone zijn aangegeven. De zone beslaat een groot deel van de Oost-Chinese Zee. In de zone moeten alle vliegtuigen zich identificeren. Als aan de Chinese bevelen niet wordt gehoorzaamd, volgen eventueel 'defensieve noodmaatregelen'. (AP)

'Zeker 11.000 kinderen gedood in Syrië'

Tot de meer dan 120.000 doden die in de afgelopen drie jaar in de Syrische burgeroorlog vielen, behoren zeker 11.000 kinderen. Dat blijkt uit een zondag gepubliceerd rapport van de in Londen gevestigde denktank Oxford Research Group. Ook zijn er kinderen vanaf 1 jaar oud gemarteld en geëxecuteerd. Het grootste deel van de kinderen tot 17 jaar is gedood door bommen in hun eigen wijk. Volgens het rapport kwamen de meeste kinderen (2223) om in Aleppo. (ANP)

Advocaat Bemba sjoemelt met bewijzen

De belangrijkste advocaat van de voormalige Congolese vicepresident Jean-Pierre Bemba is gearresteerd op verdenking van het aanleveren van vals bewijsmateriaal. Dat is gebeurd in Bemba's zaak voor het Internationaal Strafhof (ICC) in Den Haag. Bemba staat sinds november 2010 terecht op verdenking van moord, verkrachting en plundering tijdens gevechten in de Centraal-Afrikaanse Republiek. Ook Bemba zal worden aangeklaagd wegens de valse bewijzslast. (AP)

Etnisch geweld bij verkiezingen Mali

Etnisch geweld heeft een schaduw geworpen over de parlementsverkiezingen zondag in Mali. Bij gevechten tussen Peul en Toearegs bij de grens met Niger kwamen zaterdag zestien mensen om het leven. Dat melden veiligheidsfunctionarissen en vertegenwoordigers van de Internationale Federatie voor de Mensenrechten. Ongeveer 6,5 miljoen Malinezen konden zondag uit meer dan duizend kandidaten 147 vertegenwoordigers kiezen in het parlement. (AP)

de blik van Jorrit Kamminga

De taliban hebben behalve de tijd nu ook de horloges

INTERVIEW Toch is onderzoeker Jorrit Kamminga redelijk positief over de toekomst van Afghanistan: 'Het leger wordt steeds beter en sterker'.

Gert Jan Rohmensen

Voor Afghanistan is 2014 een cruciaal jaar. Er zijn presidentsverkiezingen en de meeste internationale troepen zullen het land verlaten. Clingendael-onderzoeker Jorrit Kamminga bezoekt Afghanistan onlangs voor de twintigste keer sinds 2005, ditmaal op uitnodiging van de Navo. Hij sprak er onder andere met hoge functionarissen van de Navo, de EU, de Afghaanse regering en met lokale media.

Veel Afghanen maken zich grote zorgen over de toekomst. Wat trof u deze keer aan, een nerveus land?

"De meeste nervositeit zag ik bij de Afghaanse media. Veel jonge, slimme mensen die voor de media werken, maken zich grote zorgen over de persvrijheid. Die staat de laatste jaren, vooral op het platteland, onder druk van allerlei machthebbers en krijgsheren, hoewel er geen sprake is van structureel geweld tegen journalisten. Goed is dat de media de vrijheid hebben om dat aan de kaak te stellen, maar je ziet wel zelfcensuur en de vraag is of ze sterk genoeg zijn om de persvrijheid te verdedigen. Verder zijn veel Tadzjiken erg zenuwachtig. Zij hebben gevochten tegen de Russen en de taliban, die de meeste steun hebben onder de Pashtoenbevolking, en zij vrezen echt dat er weer een burgeroorlog komt zodra de internationale troepen weg zijn."

Is die angst reëel?

"Ik denk het niet. Door wat ik nu gezien heb, verwacht ik dat er na de verkiezingen op het hoogste niveau een politiek stabiele situatie gaat ontstaan. Ik verwacht geen breuk met het verleden. Het zijn nog steeds vooral oud-ministers van president Karzai en voormalige krijgsheren die kandidaat staan, en er zullen ook wel deals worden gesloten. Door dat proces denk ik dat een vrij stabiele kandidaat gaat winnen. Zij allen hebben één ding gemeen; ze weten dat, als er geen politieke stabiliteit komt, het Westen stopt met het steken van geld in Afghanistan. En als de financiering van leger en politie stopt dan weten zij ook dat alles in elkaar stort."

Die presidentsverkiezingen zijn volgend jaar april. De vorige in 2009 werden ontsierd door ernstige fraude. Hoe zal dat nu gaan?

"Die verwachting is er ook nu, de verkiezingen zullen niet eerlijk en open zijn. Maar dat zal niet zoveel uitmaken, al vinden we dat vanuit de westerse optiek bezien natuurlijk niet erg prettig. Het is voor het Westen cruciaal dat er iets van een stabiele uitkomst is die door de belangrijkste groepen Afghanen ongeveer geaccepteerd wordt. Het ernstigste probleem dat zou kunnen optreden is dat er een belangrijke

Jorrit Kamminga: 'Trainingssucces is geen propagandapraatje.'

Wie is Jorrit Kamminga?

Jorrit Kamminga (1976) is onderzoeker bij Clingendael. Hij studeerde onder meer internationale betrekkingen in Groningen en is promovendus aan de Universiteit Valencia op het terrein van internationaal drugsbeleid. Kamminga heeft de afgelopen acht jaar uitvoerig onderzoek gedaan in Afghanistan en publiceert daar geregeld over in internationale en Nederlandse media.

kandidaat wordt vermoord of dat er in een groot deel van het land niet gestemd kan worden door onveiligheid. Het organiseren van de verkiezingen is trouwens een door de Afghanen zelf geleid proces waar ze nu al heel druk mee bezig zijn, wat op zich al een vooruitgang is."

President Karzai trekt nog steeds aan de touwtjes en irriteert de internationale gemeenschap vaak met zijn grillen. Hij kan niet meer herkozen worden. Enig idee wat hij gaat doen?

"Karzai is nu duidelijk bezig met zijn toekomst en zijn nalatenschap. Hij wil bekend staan als de president die Afghanistan als soevereine staat heeft gevestigd. Hij is nog heel machtig maar veel mensen zijn hem helemaal zat. Mogelijk zal hij

'Een nieuwe missie moet zo groot mogelijk zijn omdat je ziet dat trainen zin heeft'

proberen om achter de schermen een belangrijke politieke rol te blijven spelen. Veel Afghanen zullen dat als negatief zien omdat het tijdperk-Karzai dan nog niet voorbij is. Overigens worden de verkiezingen van 2019 of 2024 veel belangrijker omdat dan de jongere generaties een stempel kunnen drukken op de Afghaanse politiek en de generatie van die oude krijgsheren eindelijk weg is."

Er wordt al jaren gesproken over vredesonderhandelingen met de taliban. Die leken er deze zomer ook te komen met de opening van een talibankantoor in Katar, maar daar ontstond ruzie over. Zijn ze nu helemaal van de baan?

"Waarschijnlijk wel. Van de Afghaanse talibangroepen verwacht

ik dat ze gewoon afwachten. Het klassieke gezegde was altijd dat het Westen de horloges had, maar de taliban de tijd. Nu wordt zelfs gezegd dat de taliban de horloges én de tijd hebben. Ze hebben de middelen, het geld, de steun, en straks alle vrijheid om tegen het Afghaanse leger te vechten. Waarom zouden zij nu aan tafel gaan zitten met het Westen of wie dan ook? Ze kunnen op hun gemak afwachten welke president er komt, hoe deze wordt ontvangen door de verliezende kandidaten en minderheden in Afghanistan en dan besluiten of ze toch een kans hebben op toenadering of bijvoorbeeld een positie in een nieuwe regering."

De Navo heeft de afgelopen jaren sterk ingezet op het trainen van het Afghaanse leger en politie. Dat is goed gelukt horen we steeds. Is dat een propagandapraatje of klopt het?

"De training verschuift van kwantiteit naar kwaliteit. Er zijn nu 354.000 manschappen, leger en politie, en je ziet dat het Afghaanse leger steeds beter en sterker wordt. Ze coördineren nu grootschalige operaties en hebben zelfs commando-eenheden en een bescheiden luchtmacht. De training gaat heel goed. Ik heb dat in het zuiden met eigen ogen gezien, dat is geen propagandapraatje. De taliban hebben dit vechtseizoen veel aanvallen uitgevoerd op het Afghaanse leger, maar niet één strategische overwinning behaald. Dus het Afghaanse leger heeft de eerste grote test doorstaan. De taliban zullen zeker doorgaan met het land verstoren, om iedereen het idee te geven dat het instabiel is. Ze voelen zich aan de winnende hand, maar dat komt omdat ze nog geen echte nederlaag hebben geleden."

Ziet u voor Nederland nog een rol weggelegd in Afghanistan?

"Waar heel veel behoefte aan is, is aan training op de veiligheidsministeries, Defensie en Binnenlandse Zaken, en training aan de top van leger en politie. Leiderschap en logistieke processen zijn belangrijk. Dit soort processen zou het verschil kunnen maken de komende tijd. Na deze reis zal ik ook een rapport sturen aan Nederlandse politici, want dat is precies een niet-gevechtstaak die Nederland met zijn ervaring heel goed zou kunnen doen. Het belangrijkste is nu eerst dat Karzai een Bilateraal Veiligheidsakkoord (BSA) tekent met de VS, dat regelt hoeveel Amerikaanse militairen na 2014 in Afghanistan mogen blijven en onder welke voorwaarden. Daarna zal de Navo een akkoord met Karzai sluiten over een nieuwe vervolgmis die alleen gericht is op trainen. Zo'n missie moet zo groot mogelijk zijn omdat je ziet dat trainen zin heeft."